

ministeren. Hele Folketinget er nødt til at interessere sig for at få opbygget et system, vi alle har tillid til og er glade for at gøre brug af.

Derfor er vi spændt på at høre, om statsministeren har planer om at bruge sin magt, sin ret og sit store ansvar til at få sit Justitsministerium til at virke.

Besvarelse

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen): Dagens forespørgsel vedrører Justitsministeriets ressort og hermed en central del af vores retssystem. Det er godt, at vi i dag får lejlighed til at diskutere denne problemstilling, som bør være et centralt tema for ethvert demokratisk samfund.

Spørgsmålet om magtadskillelse, habilitetskrav og andre principielle retssikkerhedshensyn bør løbende diskuteres både i gamle, velfungerende demokratier som de nordiske og i de nye demokratiske samfund f.eks. i Østeuropa. Debatten har fået en ny dimension i forbindelse med dannelsen af disse nye demokratier. Derfor er det også vigtigt, at debatten om vort hjemlige retssystem og dets institutioner bevarer de rette proportioner.

Jeg håber, at diskussionen i dag vil give et godt afsæt for vore kommende overvejelser, som jo ikke mindst for domstolenes vedkommende må ses i lyset af de overvejelser og anbefalinger, som Domstolsudvalget forventes at præsentere inden for de nærmeste måneder.

Formålet med diskussionen her i salen kan således ikke være, at vi skal nå en endelig konklusion eller løsning, men derimod at vi skal have en fordomsfri debat. I den forbindelse skal jeg for god ordens skyld minde om, at spørgsmålet om forretningsernes fordeling efter grundlovens § 14 er et regeringsanliggende, der bestemmes ved kongelig resolution efter statsministerens indstilling.

Når vi så diskuterer justitsvæsenets organisering, må jeg indledningsvis understrege, at regeringen allerede har gennemført en række initiativer.

For det første gjorde vi i forbindelse med regeringsdannelsen i 1993 det, at udlændingområdet og trafikområdet blev flyttet fra Justitsministeriet til henholdsvis Indenrigsministeriet og Trafikministeriet. Desuden er der med virkning fra den 1. januar i år gennemført yderligere to meget vigtige ændringer.

Den første var, at der blev indført en ny ordning for behandlingen af klager over politiet; politiet deltager ikke længere selv i behandlingen af disse sager. Samtidig er der oprettet særlige politiklagenævne, som er sammensat af én advokat og to lægfolk. For det andet er der etableret et uafhængigt nævn, der tager stilling til ansøgninger om procesbevillinger, f.eks. tredjeinstansbevillinger. Disse sager blev tidligere behandlet i Justitsministeriet.

Jeg synes derfor, det er vigtigt at slå fast, at der allerede nu er gennemført en række principielle nydannelser i forhold til vores retssystem og dets indretning.

Desuden skal jeg også nævne, at regeringen straks efter sin tiltrædelse nedsatte Domstolsudvalget, der skal vurdere en række centrale spørgsmål vedrørende retsvæsenets forhold; som nævnt afventer vi nu udvalgets betænkning.

Justitsministeriets ansvarsområde udgør i dag det samlede justitsvæsen, herunder domstole, politi og anklagemyndighed samt kriminalforsorgen. Grundtrækkene i denne ordning, som vi har fælles med lande som Sverige, Norge, Island og Holland, har været gældende siden ministerialsystemet blev indført i 1848. Ordningen har på mange måder haft sine fordele, og den har fungeret godt. Men historisk tradition og sammenligninger med nært beslægtede lande kan naturligvis ikke alene være afgørende for de spørgsmål, der er til debat her i dag.

Alle systemer har med mellemrum godt af et kritisk eftersyn, og debatten i medierne viser jo også, at vores organisering af systemet ikke længere fra alle sider opleves som helt rigtigt. Navnlig har det været gjort gældende, at det ikke harmonerer med magtadskillelslæren, at domstolene som den tredje statsmagt administreres af det samme ministerium, som er ansvarlig for de myndigheder, der i særlig grad er udtryk for den udøvende magt, dvs. politi og anklagemyndighed.

Jeg skal komme tilbage til spørgsmålet vedrørende domstolenes forhold, men forinden vil jeg nu gerne slå fast, at der efter regeringens opfattelse ikke er grundlag for at foretage ændringer i den grundlæggende struktur på Justitsministeriets ressortområde, når det gælder politiets og anklagemyndighedens placering.

Jeg tror, der vil være almindelig enighed om, at det ikke i Danmark kan komme på tale at oprette et særligt politiministerium. Der vil heller ikke være vundet noget ved at placere politi-